

A Döntőbizottság D.801/16/2025. számú határozata

A jogorvoslati ügygel érintett tárgyak: A Döntőbizottság a határozatában rámutatott, hogy a jóhiszeműség és tisztesség közbeszerzési alapelv nemcsak azt jelenti, hogy a gazdasági szereplő valós adatokat szolgáltatson, hanem azt is, hogy a közbeszerzési eljárás egészében aktívan közreműködjön a jogszerűség fenntartásában.

Tényállás

Az ajánlatkérő (önkormányzat) a Kbt. Harmadik Rész 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított bölcsőde felújítása építési beruházás tárgyában. Az ajánlati felhívást (továbbiakban: felhívás) 2024. január 29-én adta fel.

A felhívás egyebek mellett rögzítette a közbeszerzés mennyiségét, és a részvételi feltételeket.

Az ajánlattételi határidőre 12 db ajánlat érkezett, köztük a kérelmezett nyújtott be ajánlatot.

Az írásbeli összegezés szerint a közbeszerzési eljárás eredményes lett. A nyertes ajánlattevőként a kérelmezett került kihirdetésre, nettó ajánlati ára 91.201.984.-Ft volt. A nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlatot a jelen ismertetés szerint P Kft. tette, nettó 98.735.105.-Ft ajánlati áron.

A hivatalbóli kezdeményezés

A Közbeszerzési Hatóság Elnöke hivatalbóli kezdeményezést nyújtott be a Döntőbizottsághoz a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Kérte az ajánlatkérő közbeszerzési eljárásával kapcsolatban a kérelmezettel szemben a jogsértés megállapítását, és bírság kiszabását. A kezdeményezés szerint a kérelmezett annak ellenére, hogy 2024. április 4-én kizáró ok hatálya alá került, nem tett semmilyen intézkedést annak érdekében, hogy az ajánlatkérőt tájékoztassa az időközben bekövetkezett változásról, arról, hogy kizáró ok hatálya alá került.

A kérelmezettnek a 2024. április 4-i kizárása és az ajánlatkérőnek a kifejezetten a kizárásra irányuló 2024. június 6-i felhívása között 57 munkanap telt el. Ez idő alatt a kérelmezettnek lehetősége lett volna (például az egyéb kommunikáció eljárási cselekmény útján) tájékoztatni az ajánlatkérőt arról a körülményről, hogy időközben kizáró ok hatálya alá került.

A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint a kérelmezett mulasztása a Kbt. 2. § (3) bekezdésébe ütközik,

tekintettel a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontjára. Amennyiben egy ajánlattevő nem tájékoztatja az ajánlatkérőt arról, hogy az ajánlat benyújtását követően kizáró ok hatálya alá került, az úgy értékelhető, hogy nem hozta olyan helyzetbe az ajánlatkérőt az ajánlattevő, hogy a szükséges információk birtokában jogszerű – indokolt – döntést hozhasson a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja alapján. Ez a mulasztásból fakadó magatartás sérti a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség követelményét.

A kizáró ok fenn nem állásának igazolására előírt nyilatkozatot az ajánlattevő köteles megtenni. Az ajánlattevő nem hivatkozhat arra, hogy a kizáró ok fenn nem állását az ajánlatkérő a cégnyilvántartás adatai alapján is megállapíthatja. A közbeszerzési eljárás résztvevőinek magatartása – jelen esetben passzív mulasztása – nem irányulhat a jog rendeltetésével össze nem egyeztethető célra; nem vezethet a célok, eredmények sérülésére. Az ajánlattevő általi jogsérelem attól függetlenül bekövetkezik, hogy a tárgyi esetben, az ajánlattevőtől függetlenül az ajánlatkérő tudomást szerzett a kizáró ok hatályának beállításáról.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.33.568/2013/5. számú ügyben hozott döntése is megerősíti azt a megközelítést, hogy önmagában az ajánlatkérő egyéb forrásból történő tudomásszerzése, vagy éppen a kérelmezettnek a releváns EKR nyilvántartásban szereplése nem mentesíti a kérelmezettet az alól, hogy a közbeszerzési eljárás során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően járjon el és kerülje a joggal való visszaélést.

Továbbá a kezdeményező a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 321/2015. Korm. rendelet] 4. § (1b) bekezdése vonatkozásában rögzítette, hogy a megjelölt jogszabályhelyen szereplő ajánlattevői dokumentum-csatolási kötelezettség későbbi, ajánlatkérő felhívására megvalósuló teljesítése nem reparálja a kérelmezett önkéntes bejelentésének elmulasztását.

A Kúria a Kfv.IV.37.950/2019/8. számú ügyben rögzítette, hogy az alapelvek önmagukban is és a tételes szabályok mellett is válhatnak a jogszerű eljárás fokmérőivé. Ha a közbeszerzési eljárás során tanúsított valamilyen magatartás ugyan a tételes rendelkezéseknek megfelel, de elégtelen arra, hogy valamely alapelvi rendelkezést érvényre juttasson, akkor az alapelvi sérelem

megállapítására kerülhet sor. Ez a megközelítés a Döntőbizottság joggyakorlatában is megjelenik, például a következő döntésekben: D.663/4/2010., D.614/9/2010. és D.558/12/2012. sz. határozatok.

A fentiekre tekintettel a hivatalbóli kezdeményező elsődlegesen a 321/2015. Korm. rendelet 4. § (1b) bekezdése megsértésének vizsgálatát, másodlagosan a Kbt. 2. § (3) bekezdésének, mint alapvető jogszélemnek a vizsgálatát és adott esetben a jogsértések megállapítását kérte a Döntőbizottságtól.

A kérelmezett észrevétele

Elsődlegesen kérte a jogsértés hiányának a megállapítását. Másodlagosan, figyelemmel a jogsértés jellegére, súlyára, a bírság alkalmazásának mellőzését kérte, vagy a lehető legkisebb mértékben történő megállapítását.

A kérelmezett a nyilatkozatában nem vitatta azt a tényt, hogy a jelen jogorvoslati eljárás tárgyát nem képező, más eljárás során, valóban kizárást alkalmaztak a kérelmezettel szemben.

A tárgyi kizárásból azonban megállapítható, hogy csupán egy adminisztrációs tévedés okozta azon körülményeket, melyek megalapozták a kérelmezett kizárását. Az ajánlattételi szakaszban a kérelmezett nem állt kizáró okok hatálya alatt, ekként ebben a szakaszban a hivatkozott jogszabályi kötelezettség sem terheltette a kérelmezettet.

Arra is hivatkozott, hogy a kérelmezettnek nem volt tapasztalata a Kbt. 62. § szerinti kizárással, valamint annak jogkövetkezményeivel, továbbá bízott abban, hogy a jogkövetkezményeket könnyedén elkerülheti (kimentheti magát öntisztázási eljárás, vagy más eljárás keretén belül). A hamisnak nyilvánított referenciaigazolásban szereplő munkákat a kérelmezett bizonyítottan elvégezte, ekként érdekét egyáltalán nem szolgálta semmilyen módon azon adminisztrációs hiba, amely a nemkívánatos helyzetet eredményezte.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai.

A Döntőbizottság a határozatában megállapította, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 2. § (3) bekezdését.

A Döntőbizottság a kérelmezettel szemben, a terhére megállapított jogsértéssel összefüggésben 500.000.-Ft bírságot szabott ki.

A határozat indokolása a következőket rögzítette:

A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő 2024. január 29-én indította meg a jelen hivatalbóli kezdeményezéssel érintett közbeszerzési eljárását, ezért a

Kbt. és a vonatkozó jogszabályok ezen időpontokban hatályos anyagi jogi szabályai alapján vizsgálta a hivatalbóli kezdeményezést. A hivatalbóli kezdeményező 2025. december 12-én nyújtotta be a Döntőbizottsághoz a hivatalbóli kezdeményezését, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos eljárásjogi rendelkezések alapján járt el.

A Döntőbizottságnak a kezdeményezés körében abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a kérelmezett megsértette-e a Kbt. 2. § (3) bekezdésére tekintettel a 321/2015. Korm. rendelet 4. § (1b) bekezdését. A kezdeményező másodlagosan kérte a Kbt. 2. § (3) bekezdésének, mint alapvető jogszélemnek a megállapítását a kérelmezettel szemben.

A Döntőbizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok értékelése alapján, a feltárt tényállás adataira tekintettel megállapította, hogy a 321/2015. Korm. rendelet 4. § (1b) pont tételes rendelkezése nem sérült.

A 321/2015. Korm. rendelet 4. § (1b) pontja értelmében a gazdasági szereplőnek a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) vagy j) ponttal való érintettségéről az ajánlatához a korábbi kizárás körülményeit részletesen bemutató nyilatkozatot kell csatolnia.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezett esetében a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjára tekintettel a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kizáró okkal való érintettsége a közhiteles EKR nyilvános adatai szerint 2024. április 4-én következett be. Az ajánlatkérő a felhívásban a kizáró okok igazolását a Kbt. 114/A. § (1) bekezdése szerint követelte meg, amelyre tekintettel a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pontja szerinti kizáró okról a kérelmezett a 2024. február 26-i ajánlattételi határidő időpontjában nem nyilatkozhatott.

A Döntőbizottság a tételes jogszélem hiányában az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 2. § (3) bekezdésében rögzített jóhiszeműség és tisztesség alapelveket.

A kógens Kbt. 2. § (3) bekezdésében rögzített alapelvek előírják, hogy a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni.

A jóhiszeműség és tisztesség alapelveket a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 1:3. § [A jóhiszeműség és tisztesség elve] garantálja.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezett magatartása sérti a Kbt. 2. § (3) bekezdését, mert a vizsgált közbeszerzési eljárás során nem úgy járt el, ahogyan azt a jóhiszeműség és tisztesség alapelvek megkövetelik.

Ennek lényege, hogy a gazdasági szereplőnek folyamatosan együttműködően, átláthatóan és korrekt módon kell eljárnia, különösen akkor, ha olyan körülmény következik be vele szemben, amely az ajánlat érvényességét, az ajánlattevőbe vetett bizalmat, a szerződészerű teljesítés kockázatát érinti.

A közhiteles nyilvántartás és a csatolt iratok alapján a kérelmezett 2024. április 4-én kizáró ok hatálya alá került. Ez olyan lényeges személyi változás, amely közvetlenül érinti a közbeszerzési eljárásban való részvételének jogszerűségét, az ajánlattevőbe vetett bizalmat, a szerződészerű teljesítés kockázatát.

A rendelkezésre álló dokumentumokban szerepel, hogy a kérelmezett ezt követően hosszú ideig nem tett semmilyen lépést annak érdekében, hogy erről az ajánlatkérőt tájékoztassa. A tényállás szerint az ajánlatkérő csak 2024. május 21-én, az ekkor megtartott JKB ülésen értesült a kizárásról, és a kérelmezett csak akkor adott erről információt, amikor az ajánlatkérő 2024. június 26-án kifejezetten felhívta erre.

A jóhiszeműség és tisztesség elve nemcsak azt jelenti, hogy a gazdasági szereplő valós adatokat szolgáltatson, hanem azt is, hogy a közbeszerzési eljárás egészében aktívan közreműködjön a jogszerűség fenntartásában. Ha egy ajánlattevő tudomást szerez arról, hogy vele szemben kizáró ok áll fenn, akkor a jóhiszeműség és tisztesség alapelve alapján tőle elvárható, hogy az ajánlatkérő döntéshozatalához a szükséges tájékoztatást kellő időben megtegye, az ajánlattevő mulasztása ugyanis azt eredményezi, hogy az ajánlatkérő számára a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpont szerinti vizsgálat elvégzéséhez és a döntéshozatalhoz szolgáló információk hiányosak maradnak.

A jelen tényállás alapján a kérelmezett 2024. április 4-étől több mint két hónapon át nem élt semmilyen tájékoztatási lehetőséggel, pedig erre az EKR vagy más csa-

torna is rendelkezésére állt volna. Ez a mulasztás nem egyeztethető össze a Kbt. 2. § (3) bekezdésével.

A kérelmezett tehát azáltal sértette meg a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti alapelveket, hogy a személyét érintően bekövetkezett változást nem jelezte időben az ajánlatkérőnek, és ezzel akadályozta az ajánlatkérőt abban, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés h) pont ha) alpontja szerint, a jogszabályoknak megfelelően járjon el. Ez a mulasztás a kérelmezett oldalán a Kbt. 2. § (3) bekezdésének sérelmét vonja maga után.

A fenti indokokra tekintettel a Döntőbizottság megalapította, hogy a kérelmezett megsértette a Kbt. 2. § (3) bekezdését.

A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés e) pontja, (6) bekezdés e) pontja alapján kötelezően bírságot szabott ki a kérelmezettel szemben, a bírság indokoltságának mérlegelését a konkrét esetben a kógens Kbt. kizárja.

A Döntőbizottság a bírság összege körében mérlegelte, hogy a jogsértés súlyosnak minősül, tekintettel arra, hogy a kérelmezett a Kbt. garanciális alapelveit megsértette.

A kérelmezettel szemben kiszabott bírság összegének megállapítása során a Kbt. 165. § (7) bekezdésében foglaltakkal összefüggésben a kérelmezett terhére mérlegelte, hogy a közbeszerzés becsült értéke a nemzeti értékhatárt meghaladta. A Döntőbizottság a bírság mértékének megállapítása során a kérelmezett terhére figyelembe vette a közbeszerzés tárgyát, és tekintettel volt arra, hogy az érintett közbeszerzés támogatásból valósult meg, és a jogsértés utólag nem reparálható.

A Döntőbizottság a kérelmezett javára értékelte, hogy az adott közbeszerzés vonatkozásában jogsértés ismételt tanúsítására nem került sor. A Döntőbizottság a kérelmezett javára azt is figyelembe vette, hogy a szerződéstől az ajánlatkérő elállt, a szerződés a kérelmezett által teljesítésre nem került.